

RIJEČ ČITATELJIMA

Znanstveno-stručni časopis *Polemos*, za interdisciplinarna i multidisciplinarna istraživanja rata i mira, upravo obilježava značajnu obljetnicu: 15 godina postojanja tijekom kojih je objavljeno 30 brojeva časopisa. *Polemos* se na akademskoj i publicističkoj sceni pojavio 1998. godine, a svečano je promoviran 21. svibnja 1998. u zagrebačkim Klovićevim dvorima.

Znanstveno-stručni časopis *Polemos* višestruko je jedinstven, ne samo unutar užih znanstveno-stručnih krugova, već i u širem akademskom, ali i u demokratskom i političkom kontekstu. Riječ je o prvom civilnom akademskom i neovisnom časopisu u Republici Hrvatskoj posvećenom istraživanjima rata i vojnih pitanja, tema koje su u ranijem razdoblju na ovim prostorima bile u strogom zabranu vojnih (političkih) struktura, izuzete iz neovisnih, objektivnih i nepristranih znanstvenih analiza. Oboružan prethodnim akademskim znanjima, znanjima stečenim na studijskim boravcima u inozemstvu gdje je proučavao sociologiju vojske i rata te iskustvima stečenima u Domovinskom ratu, profesor Filozofskog fakulteta u Zagrebu, dr.sc. Ozren Žunec, pokrenuo je časopis *Polemos* u kojem je punih deset godina bio i glavni i odgovorni urednik, nakon čega je Skupština Hrvatskog sociološkog društva u suradnji sa suizdavačem časopisa - Naklada Jesenski i Turk - uredničku palicu dodijelila prof.d.sc. Mirku Bilandžiću. Promatrano kroz prizmu evolucije znanosti čin osnivanja *Polemosa* imao je dvostruku kapitalnu ulogu. Tim je činom u Hrvatskoj definitivno ustanovljena sociologija vojske i rata kao znanstvena (pod)disciplina. Republika Hrvatska i njezina akademska zajednica time su svrstane uz bok visokorazvijenih država u kojima je takva znanstvena disciplina postojala već nekoliko desetljeća. Znanstveno-stručni časopisi jedan su od ključnih elemenata znanstvene infrastrukture. Osnivanjem *Polemosa*, omogućen je daljnji razvoj sociologije vojske i rata kao znanosti te njezino etabliranje unutar sociološke, ali i širih društvenih znanosti. Zbog jednog i drugog njezin osnivač zaslužuje izraze osobite zahvalnosti.

Časopis *Polemos* pokrenut je u suizdavačkoj suradnji Hrvatskog sociološkog društva i Udruge hrvatskih veterana Domovinskog rata (UHVDR). Upravo u tome kriju se razlozi za druge jedinstvenosti časopisa *Polemos*. Nezadovoljstvo „...uređivačkim propustima u sadržaju...“ jer su „objavljeni neki podaci i tvrdnje suprotne državnim interesima“, nagnalo je čelništvo UHVDR-a da 11. siječnja 1999. zabrani distribuciju drugog (2.) broja časopisa. Time je časopis *Polemos*, osim po temama kojima je posvećen, postao jedinstven i po tome što je bio prvi znanstveno-stručni časopis u neovisnoj Republici Hrvatskoj čija je distribucija zabranjena. Prikrivena „državna represija“ nije pokolebala hrabro Uredništvo *Polemosa* i njegove suradnike. *Polemos* se praktično i pravno izborio za ustavne slobode znanstvenog stvaralaštva i izražavanja mišljenja. Drugi broj časopisa je pretisnut i u odnosu na zabranjeni broj razlikuje se po dodatku „O zabrani *Polemosa*“. Umjesto UHVDR-a, novi suizdavač s Hrvatskim sociološkim društvom postala je nakladnička kuća Jesenski i Turk iz Zagreba koje je to ostala do danas. Bitka za *Polemos* i znanstvenu neovisnost predstavljala je ujedno i bitan doprinos daljnjoj demokratizaciji novostvorene neovisne hrvatske države. Zbog svega, urednici, suradnici i simpatizeri *Polemosa* zaslužuju iskaze osobitog štovanja.

Polemos, znanstveno-stručni časopis za interdisciplinarna istraživanja rata i mira, pokrenut je sa svrhom poticanja razvitka znanstvenih spoznaja i teorija na području polemoloških studija, vojnih i strategijskih te sigurnosnih studija, stvaranja foruma za stručne i javne rasprave, razmjene ideja, metodologije, podataka i rezultata istraživanja te povezivanja domaćih i stranih znanstvenika, stručnjaka i institucija koji se bave pitanjima koja su predmet interesa časopisa. Posebna je pak svrha izdavanja časopisa povezivanje rada i međusobna otvorenost hrvatskih znanstvenih i stručnih institucija u civilnom i vojnom/sigurnosnom sektoru, a radi poticanja šireg interesa za istraživanja na ovom području i radi ujednačavanja mjerila izvrsnosti. S ponosom možemo istaknuti da je *Polemos* do sada u bitnome ispunio svoju misiju. Kvaliteta radova, sadržajna relevantnost i metodologijska utemeljenost predstavljaju neupitan okvir uređivačke politike, to je jedini kriterij za objavljivanje radova. U prvih 30 brojeva časopisa 196 autora objavilo je 289 radova od čega su: 31 posto znanstveni radovi, 15 posto stručni radovi, 28 posto prikazi/recenzije, 9 posto studentski radovi, dok 17 posto otpada na radove objavljene u ostalim rubrikama (obavijesti, prijevodi, osvrti itd.). Posebno veseli činjenica da je 112 autora sudjelovalo u izradi znanstvenih i stručnih radova. To je svakako respektabilan znanstveno-stručni forum koji čine kako civilni znanstvenici i stručnjaci tako i znanstvenici i eksperti iz vojnih, policijskih i sigurnosnih struktura, kako domaći tako i inozemni. Uz bitno proširenu bazu autora, časopis je proširio i tematsko područje. Uz prvotno zamišljenu užu fokusiranost na istraživanja rata i vojnih pitanja, *Polemos* je u većem ili manjem opsegu zahvatio gotovo sva područja interdisciplinarnih sigurnosnih studija. Taj trend namjeravamo i nastaviti. Niz je neposrednih empirijskih dokaza da je časopis ispunio svoju misiju. Primjerice, autori i suradnici *Polemosa* i rezultati njihovih istraživanja i ekspertiza objavljenih u časopisu zasigurno su bili jedan od središnjih aktera u višegodišnjem procesu pokretanja sveučilišnog/akadenskog vojnog studija. Taj je projekt doveden do kraja i sveučilišni vojni studij koji će se realizirati na Sveučilištu u Zagrebu kao zajednički projekt civilne akademije i Ministarstva obrane Republike Hrvatske upravo je (rujan 2013.) u fazi akreditacije. U tom procesu koji je civilizacijski iskorak te vrhunac institucionalizacije vojne struke/profesije kroz Sveučilište, *Polemos* će nastojati biti, a i treba biti, ključna komponenta znanstvene infrastrukture koji će pridonositi ne samo realizaciji obrazovnih programa već i daljnjem razvoju sigurnosnih i vojnih studija. U tom kontekstu, *Polemos* će i dalje biti otvoren mlađim naraštajima te usmjeren budućim znanstvenicima i stručnjacima u području interesa. Uostalom, to je časopis bio i do sada: njegova stalna rubrika *Studentski forum*, jedina je takve vrste u našoj znanstveno-stručnoj periodici.

Kvaliteta radova, sadržajna relevantnost i metodologijska utemeljenost predstavljaju neupitan okvir uređivačke politike časopisa koji, dakle, teži izvrsnosti. Jesmo li u tome uspjeli? Svaki odgovor s naše strane unaprijed je subjektivan. O utjecaju *Polemosa* u znanstvenim i stručnim krugovima te utjecaju kako na strategije tako i niz *policy* država u području interesa (nacionalna sigurnost, protuterorizam, vojska itd.), o njegovoj izvrsnosti, neka prosude čitatelji i „drugi“ relevantni akteri koji će izvrsnost mjeriti kriterijima koje ne određujemo mi sami. No, nekoliko pokazatelja vrijedi istaknuti. Uredništva su uložila golem trud kako bi časopis postao regionalno i međunarodno relevantan što su nam priznali „drugi“ relevantni akteri. Časopis je dio međunarodnih baza podataka. Radovi objavljeni u *Polemosu* referiraju se u *Sociological abstracts* i *Worldwide political science abstracts* (Cambridge Scientific

Abstracts), SocINDEX EBSCO (Ipswich, SAD) te ProQuest LLC (Ann Arbor, SAD), pri čemu smo u SocINDEX EBSCOušli 2011., a u ProQuest LLC 2013. godine i to na njihov poziv.

Kakvi su budući izazovi koji stoje pred *Polemosom*? Suvremeni svijet suočen je s nizom neizvjesnosti, ugrožavanja, „društvom rizika“ i nesigurnostima kojima je neophodno pružiti primjeren odgovor kako bi se stvorili uvjeti za stabilno funkcioniranje i razvoj država, društava i međunarodne zajednice. To su teme koje su presudno u središtu interesa *Polemosa*. Nastavak dosadašnje razine kvalitete, proširenje istraživačkih tema i baze autora siguran su put u ostvarenje uloge časopisa i njegovog utjecaja. Interdisciplinarnost s uokvirenim fokusom interesa i dalje će biti prepoznatljiv profil časopisa što je njegova usporedna prednost. Akademska rigoroznost i izvrsnost bit će pritom sastavni element identiteta časopisa. Budući da je cilj i prisnažiti dio časopisa u kojem se objavljuju prikazi knjiga. Želimo dostići izvrsne međunarodne časopise u kojima je taj dio časopisa okvir kritičkog osvrt na relevantnu literaturu u području interesa časopisa. Poseban cilj u podizanju kvalitete i kvalitativnog utjecaja časopisa jest naša međunarodna usmjerenost, ali ne globalnog već regionalnog karaktera. Naš je cilj ne samo regionalno uvezivanje časopisa već i taj da časopis u okviru sigurnosnih studija postane regionalni centar izvrsnosti. Prvi koraci na tom putu već su poduzeti.

I na kraju, ali najvažnije. *Polemos* čine suizadavači, autori, tijela časopisa (Uredništvo, Međunarodni urednici, Izdavački savjet, Međunarodni izdavački savjet), lektori, korektori, recenzenti, administrativno osoblje, distributeri, web-dizajneri i ostali suradnici. Svi su oni *Polemos* i bez njih ne bi bilo *Polemosa*. Stoga im se od srca zahvaljujemo za dosadašnju suradnju u časopisu i s časopisom, promociju časopisa i dosege postignutog. Posebnu pak zahvalu iskazujemo našim čitateljima, posebno onima s kritičkim „štihom“ koji nas stalno potiču i usmjeravaju na daljnje iskorake.

Glavni i odgovorni urednik
Prof.dr.sc. Mirko Bilandžić